

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2024

KOORDINAČNÍ
STŘEDISKO
TRANSPLANTACÍ

KOORDINAČNÍ STŘEDISKO TRANSPLANTACÍ (KST) STABILNÍ PILÍŘ TRANSPLANTAČNÍHO SYSTÉMU

Koordináční středisko transplantací (KST) je organizační složkou státu působící pod přímým řízením Ministerstva zdravotnictví. Bylo založeno 7. července 2003 a od té doby sehrává významnou roli v transplantačním systému České republiky. Organizace je nezávislá a transparentní, úzce spolupracuje s Českou transplantační společností a Společností pro orgánové transplantace. Aktivně se podílí na mezinárodních projektech a zahraniční spolupráci. Hlavní a nepostradatelnou úlohou je centrální koordinace transplantací a správa čekacích listin, současně také osvěta o významu dárcovství orgánů. Díky odborné práci koordinátorek KST a efektivní spolupráci s transplantačními centry v ČR se daří zvyšovat počet prováděných transplantací, čímž se zlepšuje kvalita péče o dárce i příjemce. Česká republika se tak v posledních letech stále řadí mezi pět nejaktivnějších zemí světa v počtu dárců a transplantací. Dobře organizovaný transplantační program přispívá k významnému zkrácení čekacích dob na orgány a ke snížení počtu pacientů, kteří se transplantace nedočkají.

KST se vyznačuje dlouhodobou personální stabilitou, která podporuje jeho efektivní a vysoce odborné fungování. Zaměstnanci se průběžně vzdělávají a rozvíjejí své jazykové dovednosti, čímž posilují mezinárodní spolupráci i celkovou kvalitu poskytovaných služeb. Od roku 2014 stojí v čele organizace prof. MUDr. Miloš Adamec, CSc. Od svého vzniku, v roce 2003, sídlí KST v budově Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví-IPVZ.

KOORDINAČNÍ STŘEDISKO
TRANSPLANTACÍ

HISTORICKÝ ÚSPĚCH V DÁRCOVSTVÍ ORGÁNŮ V ČESKÉ REPUBLICE VÍCE NEŽ 300 DÁRCŮ ZA ROK 2024

Česká republika dosáhla v roce 2024 milníku v oblasti dárcovství orgánů. Poprvé v historii překročil počet dárců hranici 300, což představuje významný krok vpřed v zajištění životně důležitých transplantací pro pacienty, kteří na nový orgán čekají. Tento výsledek je zásluhou intenzivní spolupráce mezi zdravotnickými zařízeními, lékaři a týmy celého transplantačního systému. Překročení hranice 300 dárců za rok je výsledkem nejen odbornosti, ale i citlivého a profesionálního nasazení všech zainteresovaných osob, které identifikují potenciální dárce a komunikují s jejich rodinami. Je důležité zmínit, že k rekordnímu počtu dárců je nutné přičíst i referované potenciální dárce, jejichž orgány byly z různých důvodů k darování nevhodné. Tato skupina čítá ročně více než 200 zemřelých. Rok 2024 je významným důkazem toho, že osvěta a podpora dárcovství přinášejí výsledky. Každý dárce může zachránit několik životů, a to je hodnota, kterou nemůžeme dostatečně vyzdvihnout. Rok 2024 byl nejen rokem rekordů, ale i rokem potvrzení, že Česká republika má efektivní a funkční transplantační program. Každé ze sedmi transplantačních center je důležitým článkem programu.

V nadcházejících letech bude i nadále cílem posilovat vzdělávání jak zdravotnického personálu, tak široké veřejnosti a šíření povědomí o důležitosti dárcovství orgánů a transplantační medicíny. Zároveň se zaměříme na prohlubování spolupráce mezi jednotlivými nemocnicemi a transplantačními centry, což umožní efektivnější koordinaci a zlepšení celkového transplantačního procesu. Tyto kroky přispějí k dalšímu zkvalitnění péče a podpoří transparentnost v souladu s etikou.

DISKUSE O BUDOUCNOSTI MEZINÁRODNÍ VÝMĚNY ORGÁNŮ VÝROČNÍ SETKÁNÍ FOEDUS V PRAZE

Program FOEDUS (Facilitating Exchange of Organs Donated in EU Member States) dnes slouží k efektivní výměně orgánů mezi evropskými zeměmi. Je určen pro případy, kdy orgány, které jsou vhodné k transplantaci, nejsou využity v domácím transplantačním systému a mohou být nabídnuty jiným členským státům EU. Tato výměna pomáhá zajistit, že se nevyužité orgány dostanou k pacientům, kteří je potřebují. Program FOEDUS také podporuje sdílení dat a spolupráci mezi národními transplantačními organizacemi, čímž zajišťuje, že proces výměny orgánů je koordinovaný a efektivní. Důležitým nástrojem je digitální platforma, která umožňuje rychlou identifikaci vhodného příjemce v zahraničí. Tento systém výrazně zrychluje procesy, které by v minulosti trvaly déle, a zvyšuje šanci na úspěšnou transplantaci. Česká republika je součástí systému FOEDUS, což znamená, že má možnost jak nabízet orgány do tohoto mezinárodního systému, tak přijímat orgány z jiných zemí EU. Tato spolupráce je obzvláště důležitá v urgentních případech, kdy není v ČR k dispozici vhodný dárce, ale v jiných zemích EU je vhodný orgán pro transplantaci.

Pod záštitou KST a v prostorách IPVZ se dne 31. října uskutečnil již 9. ročník výročního setkání FOEDUS. Toto evropské setkání přivítalo odborníky a zástupce z 18 evropských zemí, kteří společně diskutovali o aktuálním stavu transplantací a perspektivách mezinárodní spolupráce při výměně orgánů. Setkání zahájil prezident FOEDUS, Dr. Franz Immer, který v úvodu shrnul dosavadní úspěchy organizace a význam její existence. Účastníci setkání se zaměřili na organizační výzvy, které jsou spojeny s praktickou stránkou mezinárodní výměny orgánů. „Spolupráce mezi členskými státy je základem úspěchu platformy FOEDUS a jejím cílem je nadále přispívat k zajištění dostupnosti životně důležitých orgánů pro pacienty v Evropě,“ uzavřel Franz Immer.

ČESKÁ REPUBLIKA V KONTEXTU BOJE PROTI NELEGÁLNÍMU OBCHODOVÁNÍ S ORGÁNY

Česká republika ratifikovala Úmluvu proti obchodování s lidskými orgány, která byla přijata 25. března 2015 v Santiagu de Compostela. Tato úmluva, známá také jako Úmluva Rady Evropy o boji proti obchodování s lidskými orgány, byla pro Českou republiku důležitým krokem v posilování právní ochrany proti nelegálnímu obchodování s orgány a v podpoře mezinárodní spolupráce v oblasti transplantací. Ratifikací této úmluvy se Česká republika zavázala ke kriminalizaci obchodování s lidskými orgány a k zajištění právní ochrany pro oběti tohoto nelegálního obchodování. Tento krok také posiluje závazek ČR vůči evropským a mezinárodním normám v oblasti transplantací a etiky, včetně zajištění transparentnosti a bezpečnosti v procesu darování a transplantace orgánů. Nelegální obchod s orgány je celosvětovým problémem, který ohrožuje zranitelné skupiny obyvatelstva a podkopává etické zásady transplantací. Často se týká chudých a zranitelných osob, které jsou nuceny prodat své orgány nebo jsou jim odebrány proti jejich vůli. Podle Světové zdravotnické organizace (WHO) tvoří nelegální transplantace až 10 % všech transplantací na světě. Tento byznys je propojen s organizovaným zločinem a porušováním lidských práv. Koordinační středisko transplantací spolupracuje s Ministerstvem spravedlnosti České republiky a podílí se na monitoringu pod záštitou Úmluvy Rady Evropy proti obchodování s lidskými orgány. V rámci tohoto procesu je Česká republika, jako strana Úmluvy, povinna odpovědět na otázky uvedené v monitorovacím dotazníku, který byl schválen Výborem Rady Evropy proti obchodování s lidskými orgány na jeho prosincovém plenárním zasedání. Monitorovací proces slouží k hodnocení implementace Úmluvy a k posílení mezinárodní spolupráce v boji proti nelegálnímu obchodování s orgány. Dotazník obsahuje otázky týkající se legislativy, prevence a opatření proti obchodování s lidskými orgány, a rovněž vyžaduje informace o tom, jak efektivně Česká republika zajišťuje transparentnost a etické postupy v oblasti transplantací.

REGISTRY OF INTERNATIONAL TRAVEL FOR TRANSPLANTATION ACTIVITY (RITTA)

KST je od roku 2015 členem expertní skupiny RITTA a pověřený pracovník zastává pozici kontaktního bodu NFP (national focal point) za ČR. Každý rok shromáždí data ze všech transplantačních center a reportuje aktuální stav v zemi. Díky transparentnímu, efektivnímu a bezpečnému fungování transplantačního a dárcovského programu se ČR neseťkává s fenoménem transplantační turistiky. Registry of International Travel for Transplantation Activity (RITTA) je mezinárodní registr, který sleduje a analyzuje případy pacientů cestujících do zahraničí za účelem transplantace orgánů. Tento registr byl vytvořen jako reakce na rostoucí problém transplantační turistiky a nelegálního obchodování s orgány, který ohrožuje jak dárce, tak příjemce. Transplantační turistika se stala globálním fenoménem, kdy pacienti ze zemí s nedostatečnými zdroji nebo přísnými pravidly pro transplantace vyhledávají zákroky v zahraničí. V některých případech se jedná o legální postupy, ale často jde o součást nelegálního trhu s orgány, který je spojen s vykořisťováním zranitelných osob. RITTA shromažďuje informace od transplantačních center a zdravotnických institucí po celém světě, což umožňuje získávat širokou databázi informací. Získaná data zahrnují: 1. Počet pacientů podstupujících transplantaci v zahraničí - tento údaj sleduje, kolik pacientů se rozhoduje pro transplantace v jiných zemích než v zemi původu. 2. Země, kde byly transplantace provedeny - tato informace poskytuje přehled o geografických vzorcích v transplantační praxi a pomáhá identifikovat oblasti, kde by mohly existovat problémy s nelegálním obchodováním s orgány. 3. Typy transplantovaných orgánů - registr zaznamenává, jaké orgány byly transplantovány, což umožňuje lepší analýzu, zda některé orgány nejsou častěji zapojeny do nelegálních obchodů. 4. Původ dárcovských orgánů (pokud je dostupný) - tato data poskytují informace o původu orgánů a mohou pomoci identifikovat podezřelé praktiky při získávání orgánů, pokud není jasný legální a etický původ.

VIZE 2025

Koordinální středisko transplantací se bude i nadále zaměřovat na zajištění účinné a efektivní koordinace všech aspektů souvisejících s dárcovským a transplantačním programem. Naší hlavní prioritou bude i nadále spolupráce s transplantačními centry v ČR a rozšiřování spolupráce s mezinárodními transplantačními organizacemi.

V roce 2025 budeme pokračovat ve spolupráci s nemocnicemi, lékařskými odborníky, vládními institucemi a dalšími relevantními zúčastněnými stranami. Naší ambicí je posílit mezinárodní spolupráci a přispět k rozvoji globálních standardů v transplantační medicíně, čímž zvýšíme dostupnost orgánů pro pacienty v urgentních případech, i mimo hranice České republiky.

KST se bude i nadále soustředit na udržení vysokých standardů kvality a bezpečnosti, což zahrnuje vytváření a sledování dodržování standardizovaných protokolů v oblasti transplantační péče a dárcovství. Vytvoříme tak prostředí, ve kterém budou transplantace nejen technologicky a odborně vyspělé, ale i spravedlivé a transparentní pro všechny zúčastněné.

ROČNÍ ROZPOČET
2024

18.931.130,- Kč

VÝPLATA PŘÍSPĚVKU NA NÁKLADY POHŘBU ZEMŘELÉHO DÁRCE ORGÁNŮ

1.110.000,- Kč

VÝPLATA NÁHRAD UŠLÉHO VÝDĚLKU PRO ŽIJÍCÍ DÁRCE ORGÁNŮ

834.785,- Kč

STATISTIKA 2024 V OBRAZE

ZEMŘELÍ DÁRCI
ORGÁNŮ

313

ŽIJÍCÍ DÁRCI
ORGÁNŮ

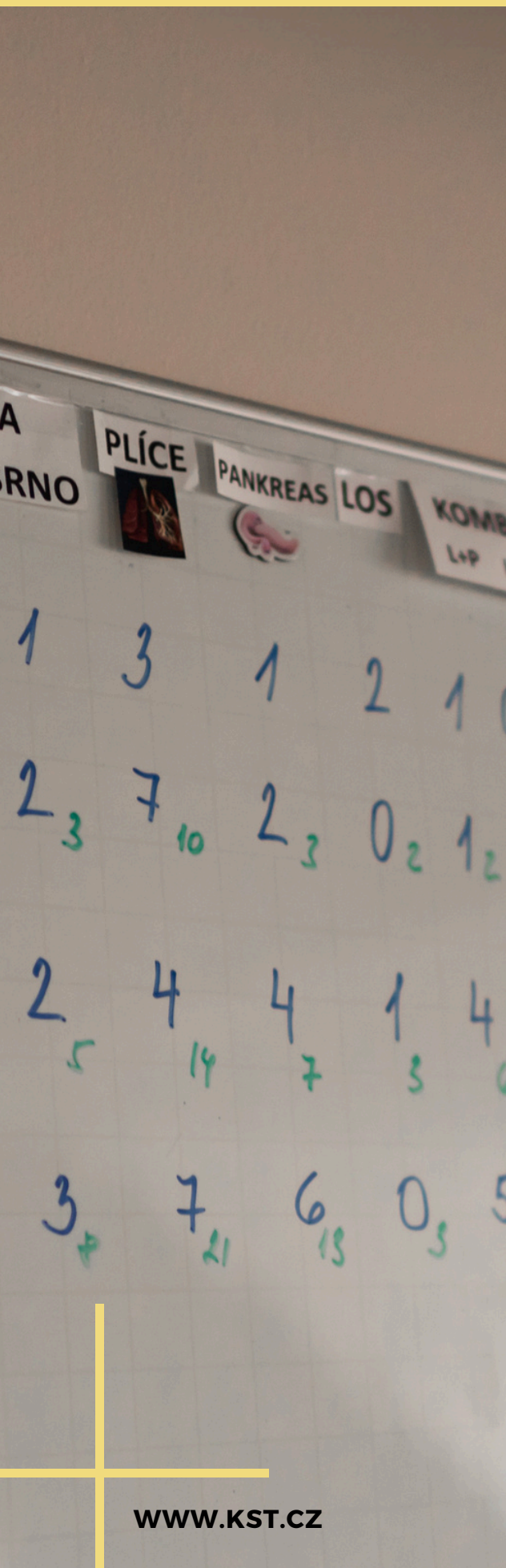
50

PMP ČR

28,91

PACIENTI NA
ČEKACÍCH LISTINÁCH

923

STATISTIKA 2024 V OBRAZE

TRANSPLANTACE
CELKEM

952

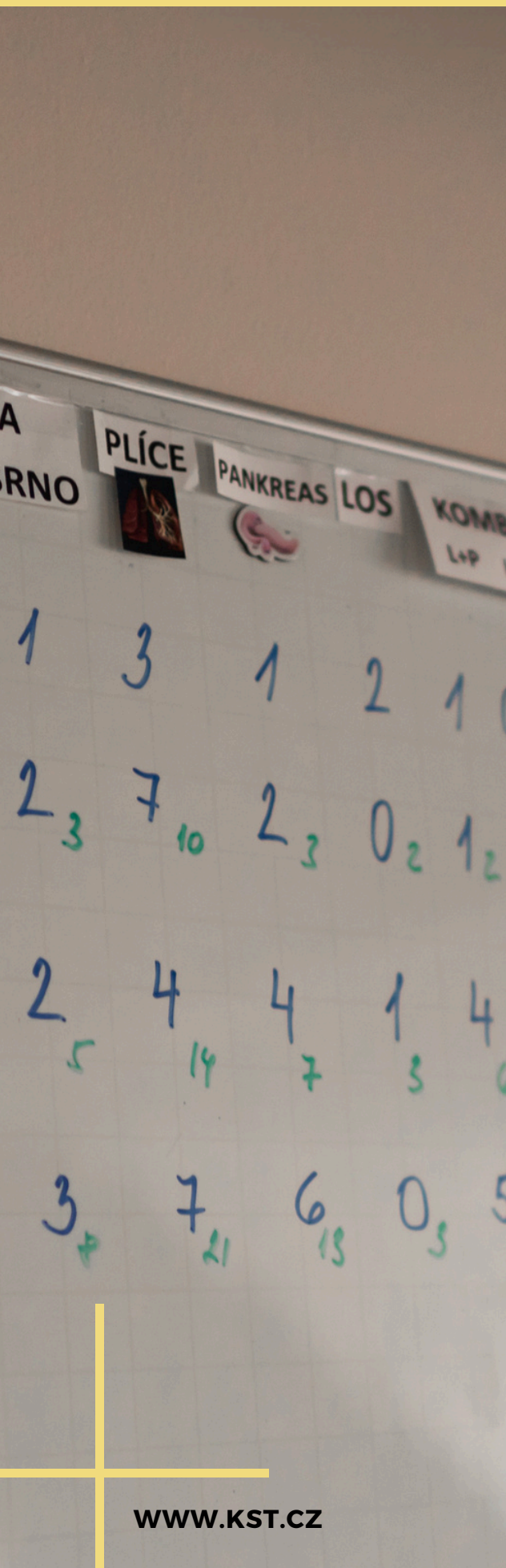
MAZINÁRODNÍ
VÝMĚNA

DOVOZ

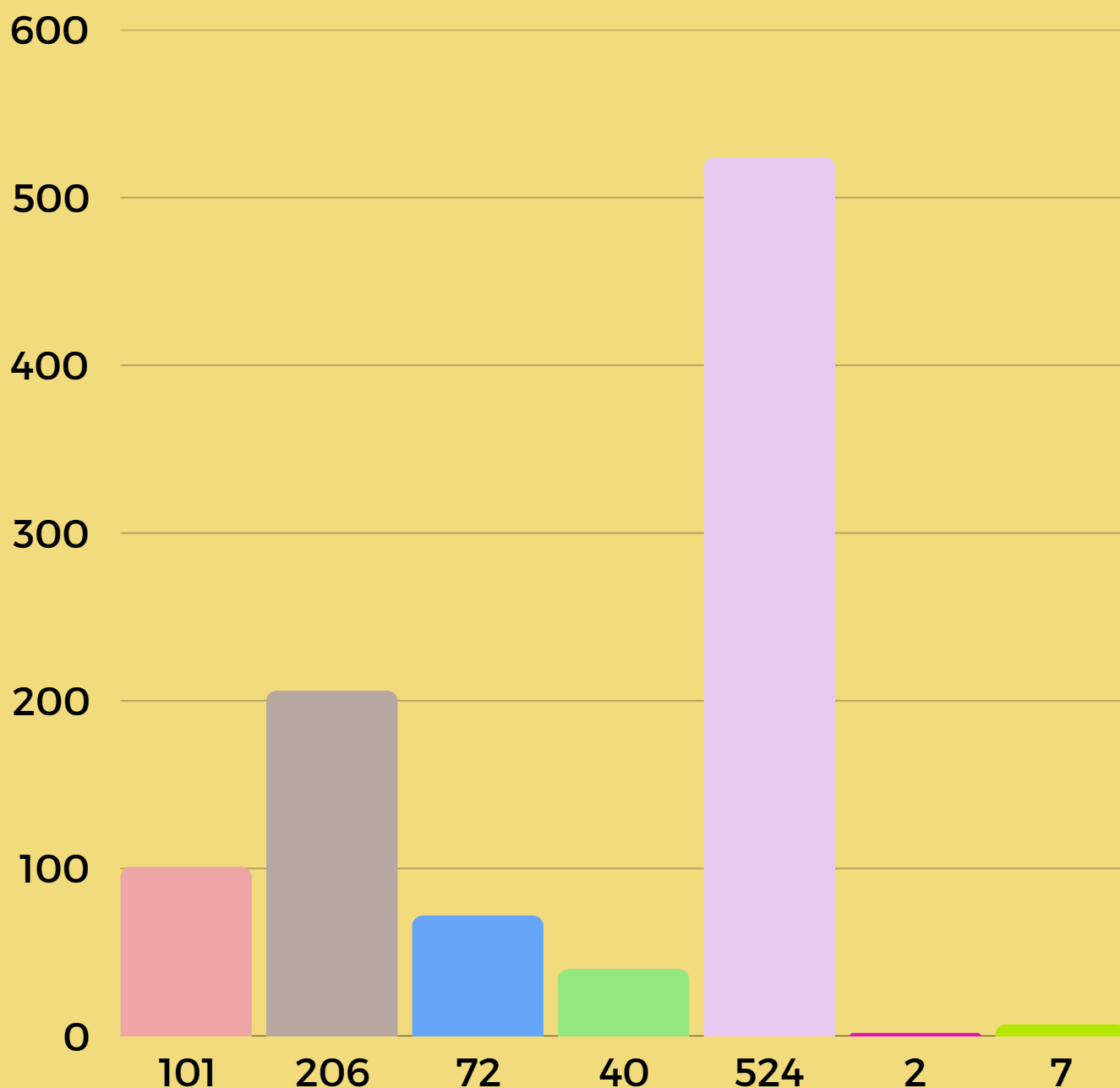
13

VÝVOZ

7

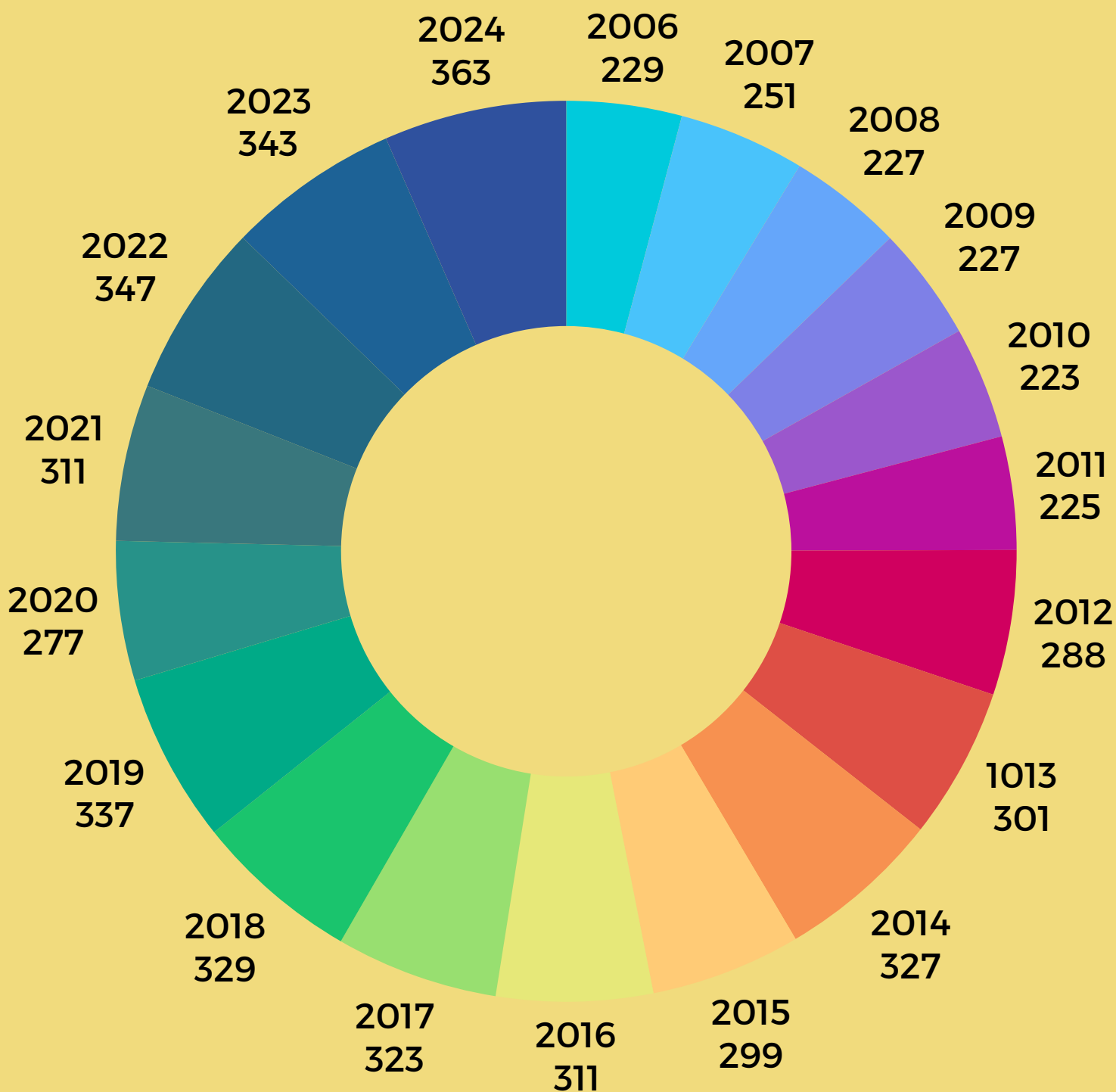

TRANSPLANTACE JEDNOTLIVÝCH ORGÁNŮ

DÁRCOVSKÁ AKTIVITA V ČR

2006 - 2024

PROF. MUDR. MILOŠ ADAMEC CSC.
ŘEDITEL KST

MGR. JAN VACEK
PRÁVNÍK KST

HELENA PEKAŘOVÁ
ASISTENTKA ŘEDITELE

BC. DANA VAŠÍČKOVÁ
VEDOUcí NÁRODNÍ KOORDINÁTORKA

BC. MARIE ŠMEJKALOVÁ

LUCIE BAUDYŠOVÁ, DIS.

MGR. MICHAELA VRBOVÁ NÁRODNÍ KOORDINÁTORKY

DANA LHOTOVÁ

BC. PETRA NOVOTNÁ

KLÁRA DLABOLOVÁ

ROMANA TICHAVSKÁ
VEDOUcí CENTRÁLNÍ TKÁŇOVÉ MONITORACE

RUSKÁ 85 100 00 PRAHA 10

INFO@KST.CZ
KOORDINACE@KST.CZ

24/7 + 420 736 623 603

+ 420 271 019 354

IČO 71180397

DATOVÁ SCHRÁNKA CCGJ4AI